

פקודות המטה הארצי			פקודות משטרת ישראל של המפקח הכללי	
מספר: 13.03.05	תת-פרק: תאונות דרכים	פרק: תנועה	תאריך פרסום: 28/08/2019	
שם פקודת המטה הארצי: הטיפול בתאונות דרכים שמעורב בה נהג רכב משטרה			תאריך תחילה: 28/08/2019	
			תאריך ביטול:	
			נוסח: 3	

13.03.05 – הטיפול בתאונות דרכים שמעורב בה נהג רכב משטרה

תוכן העניינים

1. הגדרות
2. תאונות דרכים עם נפגעים
3. תאונות דרכים מסוג נזק בלבד (נ"ב)
4. ביטול פקודת מטא"ר

13.03.05 – הטיפול בתאונות דרכים שמעורב בה נהג רכב משטרה

1. הגדרות

בפקודת המטא"ר הזאת –

- א. **"בוחן תנועה"** – בוגר קורס בוחני תנועה של משטרת ישראל, שראש מחלקת התנועה הסמיכו לתפקידו זה;
- ב. **"בוחן מחלקת תחבורה"** – אחד מאלה: בוחן סדנת רכב משטרה, מי שהוסמך להיות מפקח מוסכים של המשטרה, מי הוסמך להיות קצין בתעבורה במשטרה;
- ג. **"דירך"** – כמוגדר בסעיף 1 לפקודת התעבורה;
- ד. **"יחידה חוקרת"** – מחלק חקירות תאונות דרכים;
- ה. **"מחוז"** – מחוז, אגף, מג"ב או מינהל;
- ו. **"נהג"** – מי שיש לו היתר נהיגה משטרתי בר-תוקף;
- ז. **"ק' בוחנים מחוזי"** – קצין הבוחנים במחוז שבאזורו ארעה התאונה.
- ח. **"רכב"** – כמוגדר בסעיף 1 לפקודת התעבורה;
- ט. **"רכב משטרה"** – כל רכב שהוקצה לו מספר רישוי משטרתי או רכב ששכרה משטרת ישראל;
- י. **"רמת ד"** – ראש מחלק חקירות תאונות דרכים והממונה על היחידה החוקרת.
- יא. **"שוטר"** – לרבות מתנדב משא"ז במהלך פעילותו;
- יב. **"תאונת דרכים" (ת"ד)** – תאונה שאירעה עקב הימצאו של רכב בתנועה בדרך וכתוצאה מכך נפגע אדם, עם או בלי שנגרם נזק לרכוש, או תאונה שאירעה בעת שהרכב היה בעמידה ונעשתה בו פעולה שהיא חלק מתהליך הנהיגה;
- יג. **"תאונת דרכים מסוג 'נזק בלבד' (נ"ב)"** – תאונת דרכים שמעורב בה נהג רכב משטרה ושכתוצאה ממנה נגרם נזק לרכוש בלבד;
- יד. **"תאונת דרכים עם נפגעים"** – תאונת דרכים שמעורב בה נהג רכב משטרה ושכתוצאה ממנה נהרג או נפגע אדם;

2. תאונות דרכים עם נפגעים

א. טיפול בנפגע

- (1) שוטר יעשה ככל יכולתו כדי למנוע מהנפגע כל נזק נוסף ויגיש לנפגע עזרה ראשונה כפי יכולתו.
- (2) שוטר יזעיק למקום התאונה אמבולנס או כבאית, לפי הצורך.

ב. פעולות ראשונות לאחר התאונה

- (1) היה רכב משטרה מעורב בתאונה שנפגע בה אדם, יודיע על כך מיד נהג רכב המשטרה שהיה מעורב בתאונה ליחידה החוקרת, באמצעות התחנה שבאזורה אירעה התאונה.
- (2) היה נהג רכב המשטרה שוטר המעורב בתאונה בתפקיד המחייבו לפעול בדחיפות ומפאת הנזק שנגרם לרכב המשטרה לא יכול להמשיך בדרכו, יציין זאת לפני מפקדיו בהקדם האפשרי וידגיש לפנייהם מהי העזרה הדרושה לו.
- (3) נהג רכב המשטרה יפעל כמפורט להלן:
 - (א) היה הנהג שוטר יבצע את הפעולות המפורטות בפקודת המטא"ר 13.03.01 – "טיפול המשטרה באירוע של תאונת דרכים עם נפגעים".
 - (ב) היה הנהג אזרח – יתקשר ל-100, יזמין ניידת, ידווח על פרטי התאונה ויעדכן שהוא נהג ברכב משטרה.
 - (ג) במידת האפשר, יקבל מידי נהג הרכב האחר המעורב בתאונה את הפרטים האלה: שמו ומענו, מספר תעודת הזהות שלו, מספר רישיון הנהיגה שלו, מספר טלפון נייד, מספר הרישום של הרכב שהוא נוהג בו ושם בעליו ומענו, מספר תעודת הביטוח של הרכב, משך תקפותה ושם החברה המבטחת.
 - (ד) ידאג לאבטחת ציוד המשטרה שנמצא ברכב המשטרה כגון נשק, תחמושת, מכשירי קשר ניידים וכל ציוד אחר שאיננו קבוע ברכב.
- (4) נפגע נהג רכב המשטרה ולא היה מסוגל לפעול, ייעשו הדיווח והפעולות כמצוין בסעיף 22 לעיל בידי שוטר נושא הדרגה הבכירה שהיה נוכח במקום התאונה או שהגיע ראשון למקום התאונה.

ג. טיפול היחידה החוקרת בתאונה במקום התאונה

הטיפול בתאונת דרכים עם נפגעים במקום התאונה ייעשה על פי הקבוע בפקודת המטא"ר 13.03.01 – "טיפול המשטרה באירוע של תאונת דרכים עם נפגעים".

ד. דיווח על התאונה

דיווח על התאונה ייעשה על פי הקבוע בנוהלי את"ן, ויכלול את הפרטים האלה:

- (1) מקום התאונה –

(א) בדרך שאינה עירונית – שמו ומספרו של הכביש ומספר הקילומטר או הצומת או שניהם ;

(ב) בדרך עירונית – שם היישוב, השכונה, הרחוב ומספר הבית או שם הצומת ;

(2) התאריך והשעה שבהם אירעה התאונה ;

(3) פרטי הנהגים המעורבים ;

(4) מספר הזיהוי של רכב המשטרה והיחידה שאליה שייד הרכב ;

(5) מספר הזיהוי של הרכב האחר המעורב בתאונה ;

(6) תיאור קצר של התאונה ושל הגורם המשוער לתאונה ;

(7) פרטים על הנפגעים, לרבות הערכה ראשונית של מצבם (פצוע קל, פצוע בינוני, פצוע קשה או אושפז בבית חולים) וכן פרטים על הנזק שנגרם לרכב או לרכוש (נזק קל, נזק בינוני, נזק חמור או יצא מכלל שימוש) ;

(8) מספר תיק החקירה ;

ה. הודעה על פציעתו או על מותו של שוטר בתאונה

(1) הגדרות

בסעיף זה-

"אזרח עובד משטרה- עובד במשטרת ישראל שאינו שוטר"

(2) נפצע שוטר בתאונה, יודיע על כך הממונה על החקירה, על פי המפורט בפקודת המטא"ר 14.01.35 – "מסירת הודעות על נפגעים". ההודעה תימסר גם לרמ"ח פרט ולקרפ"ר או למי מטעמם.

(3) נהרג שוטר בתאונה, ימסור קצין האת"ן המחוזי או המרחבי הודעה על כך למפקד המחוז שבו שירת השוטר, לקצין האת"ל ולקצין האמ"ש ביחידה שבה שירת השוטר וכן לרמ"ח פרט או מי מטעמו, ואלו יפעלו על פי הקבוע בפקודת המטא"ר 05.07.03 – "הבאה לקבורה של אנשי משטרה", לרבות נושא מסירת הודעה על הפטירה למשפחה.

(4) נפצע או נהרג אזרח עובד משטרה תודיע משטרת ישראל באמצעות צוות הודעה המורכב מקצין מהיחידה, ק' רווחה, רופא או חובש מהיחידה בה שירת למשפחתו של הנפגע את דבר הפגיעה וכן תחבר את המשפחה לשירותי הרווחה בקהילה.

ו. העברת טופס חברת הביטוח ומילוי

(1) קצין התחבורה האחראי לרכב המשטרה המעורב בתאונה, יזין באמצעות מערכת המחשוב (ERP) המתממשקת עם חברת הביטוח הודעה על פרטי התאונה.

(2) קצין התחבורה אחראי למילוי הטופס, להחתמת הנהג עליו, לאישור תוכן ההודעה בחתימתו ולהטבעת חותמת היחידה.

(3) נהג רכב המשטרה שהיה מעורב בתאונה וכן נוסע ברכב המשטרה שהיה עד ראיה לתאונה, חייבים למסור לחברת הביטוח המבטחת את רכב המשטרה או לעורך דין מטעמה כל מידע הידוע להם על התאונה, בכתב או בעל-פה, על פי העדפתם.

ז. חקירת תאונות דרכים עם נפגעים, שמעורב בה רכב משטרה תתנהל על פי הקבוע בפקודת המטא"ר 13.03.01 – "טיפול המשטרה באירוע של תאונות דרכים עם נפגעים".

ח. נטילת רישיון הנהיגה

(1) בוחן תנועה רשאי ליטול מנהג רכב משטרה המעורב בתאונה את רישיון הנהיגה האזרחי שלו אם יש לבוחן התנועה יסוד להניח כי בשל עבירה שעבר הנהג אירעה תאונת הדרכים.

(2) בוחן תנועה שנטל מן הנהג את רישיון הנהיגה שלו יפעל כמותווה בנוהלי מת"ן שעניינם פסילה מנהלית.

ט. הטיפול לאחר השלמת החקירה

(1) עם סיום החקירה בתיק תאונת דרכים שמעורב בה רכב משטרה, יעביר החוקר הבוחן את התיק בצירוף מסקנותיו לראש מחלק חקירות תאונות דרכים.

(2) ראש המחלק יבדוק את חומר החקירה, יעיר את הערותיו ויעביר את התיק לקצין הבוחנים המחוזי.

(3) קצין הבוחנים המחוזי יבחן את התיק ויעביר את התיק בצירוף הבעת עמדתו לפרקליט המחוז.

י. סגירת תיק

(1) סבר קצין הבוחנים המחוזי שיש לסגור תיק חקירה הדן בתאונה קטלנית או בתאונת "פגע וברח" (לפי סעיף 64 א' לפקודת התעבורה) – יעביר את התיק בצירוף הבעת עמדתו להחלטת פרקליט המחוז.

(2) לעניין שוטר בדרגת נצי"ם ומעלה – תועבר עמדת קצין הבוחנים המחוזי גם לידיעת המפק"ל.

(3) החליט פרקליט המחוז לסגור את התיק, הודעה על סגירת תיק תאונת דרכים עם נפגעים תישלח למעורבים בתאונה, כמצוין בפקודת המטא"ר 13.03.01 – "טיפול המשטרה באירוע של תאונות דרכים עם נפגעים".

יא. העברת תיק החקירה להחלטת פרקליט המחוז

(1) העלתה החקירה אשמה לכאורה נגד שוטר או אזרח שנהג ברכב יעביר קצין הבוחנים המחוזי את תיק החקירה בצירוף עמדתו לפרקליט המחוז, להחלטתו בדבר העמדה לדין.

(2) החליט פרקליט המחוז להעמיד את השוטר או האזרח לדין בבית משפט לתעבורה והודיע לשוטר על החלטתו – יודיע על כך השוטר, בנתיבי הפיקוד, לראש אמ"ש.

(3) החליט פרקליט המחוז שלא להעמיד את השוטר לדין לפני בית משפט לתעבורה, אך לשקול נקיטת אמצעים משמעתיים כנגד השוטר, יוחזר התיק לסגן מפקד המחוז להחלטתו אם לנקוט צעדים משמעתיים נגד השוטר.

(4) החליט סגן מפקד המחוז לנקוט צעדים משמעותיים נגד השוטר, יודיע על כך למחלקת המשמעת באמ"ש.

יב. סעד משפטי

בחינת זכאות לסעד משפטי ומתן סעד משפטי לנוהג ברכב משטרה המובא לדין בגין מעורבות בתאונת דרכים ברכב משטרה ייעשה כפי שייקבע להלן:

- (1) לשוטר, על פי הקבוע בפקודת המטא"ר "06.03.02 – זכות שוטר לסיוע משפטי";
- (2) לאזרח, על פי הקבוע בהסכם הביטוחי עם חברת הביטוח עימה התקשרה המשטרה לביטוח הרכב;

יג. הודעה על תוצאות השיפוט המשמעתי

הועמד שוטר לדין משמעתי, תודיע הסמכות השופטת על החלטתה לגורמים האלה:

- (1) לסגן מפקד המחוז בו משרת השוטר;
- (2) למפקדו הישיר של השוטר המעורב בתאונה;
- (3) לגבי מתנדבים – הטיפול המשמעתי ודיווח על תוצאותיו ייעשה כפי שייקבע בנוהלי אג"ש;
- (4) למחלקת המשמעת באמ"ש;
- (5) לחשבות על פי העניין.

3. תאונת דרכים מסוג נזק בלבד (נ"ב)

א. פעולות ראשונות לאחר התאונה

(1) אירעה לרכב משטרה תאונת דרכים מסוג נזק בלבד ומעורב בה נהג רכב אזרחי, ינקוט נהג רכב המשטרה את הפעולות כדלקמן:

(א) ימסור לנהג הרכב האזרחי את מספר תעודת הזהות וכן מספר רישיון הנהיגה האזרחי שלו.

(ב) יקבל מנהג הרכב האזרחי את הפרטים האלה: שמו ומענו, מספר תעודת הזהות שלו, מספר רישיון הנהיגה שלו, מספר הרישום של הרכב שהוא נוהג בו ושם בעליו ומענו, מספר תעודת הביטוח של הרכב, משך תקפותה ושם החברה המבטחת את הרכב וכן את מספר הטלפון הנייד שלו.

(2) אם כלי הרכב המעורבים בתאונה כשירים לנסיעה, ימשיכו בדרכם.

(3) התעורר חשד שקיים ליקוי חמור באחד מכלי הרכב המעורבים בתאונה או שהתאונה נגרמה עקב עבירת תעבורה חמורה המנויה בנוהלי מת"ן, ינהג נהג רכב המשטרה כדלקמן :

- (א) יפנה את הרכב מהכביש ולא יתיר לו להמשיך בנסיעה ;
- (ב) יזמין בוחן מיחידת התנועה החוקרת שבאזורה אירעה התאונה ;
- (ג) נתגלה ברכב המשטרה ליקוי שבעטיו אי-אפשר להמשיך בנסיעה, יפנה ליחידתו או ליחידת המשטרה הקרובה בבקשה לקבלת סיוע.
- (4) הובחן ליקוי מכאני ברכב המשטרה או שהתעורר בו חשד שקיים ברכב ליקוי מכאני שגרם לתאונה, יוזמן בוחן תנועה לחקור את התאונה. נמצא כי הליקוי המכאני נוצר אגב התאונה יפעל השוטר בתיאום מיחידתו לזמן גרר משטרתי למקום לפינוי הרכב למוסד.
- (5) נגרם בתאונה נזק לרכב או לרכוש שבעליו אינם במקום, ישתדל נהג רכב המשטרה לאתרם כדי למסור להם את פרטיו, כאמור בסעיף 3א(1)(א) לעיל. לא הצליח הנהג לאתר את הבעלים, ישאיר על גבי הרכב או הרכוש שניזוק הודעה ברורה בכתב ובה יציין את הפרטים כאמור, וכן יודיע על התאונה כמפורט בסעיף 3ב(1) להלן.

ב. דיווח על התאונה

- (1) היה רכב משטרה מעורב בתאונת דרכים נזק בלבד, ידווח שוטר או אזרח הנוהג ברכב המשטרה על התאונה, בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-24 שעות לאחר התאונה למפקד היחידה שבה הוא משרת ולקצין התחבורה האחראי על רכב המשטרה כאמור.
- (2) היה רכב משטרה מעורב בתאונת דרכים נזק בלבד, והנוהג בו הוא קרוב משפחה של שוטר הדיווח על התאונה כאמור יעשה באמצעות השוטר .
- ג. בכל הנוגע להעברת טופס חברת הביטוח ולמילוי, יפעל קצין התחבורה האחראי לכלי הרכב המעורבים בתאונה על פי הקבוע בסעיף 12 לעיל.

ד. חקירה בתאונת דרכים מסוג נזק בלבד (נ"ב)

החקירה תנוהל ביחידה החוקרת שבאזורה אירעה התאונה, כמצוין בפקודת המטא"ר 13.03.02 – "טיפול המשטרה באירוע של תאונת דרכים מסוג "נזק בלבד".

ה. שלילת רישיון הנהיגה

הרמת"ד ישקול אם לפסול את רישיון הנהיגה של נהג רכב המשטרה המעורב בתאונה בהתאם לקבוע בנוהלי את"ן.

ו. הטיפול לאחר השלמת החקירה

- (1) עם סיום החקירה יעביר הרמת"ד את תיק החקירה בצירוף המלצותיו אל קצין הבוחנים המחוזי אשר יבחן את התיק וזה יעבירו בצירוף עמדתו לעיון והחלטת מפקד המחוז האם לגנוז את התיק או להעמיד מי מהמעורבים לדין.

(2) היה השוטר קצין בדרגת נצי"ם ומעלה, או במקרה שהשוטר חשוד בעבירות המנויות עם התוספת הראשונה לפקודת התעבורה (שכרות; נהיגה בפסילה; בלתי מורשה וכד'), יעביר קצין הבוחנים המחוזי את התיק בצירוף הבעת עמדתו לעיון והחלטת פרקליט המחוז.

ז. צירוף גיליון הרשעות קודמות

(1) העלתה החקירה אשמה לכאורה נגד שוטר או מתנדב או אזרח אשר נהג ברכב משטרה, יצרף החוקר או הבוחן לתיק החקירה את גיליון הרשעותיו הקודמות של הנהג ברכב בעבירות תעבורה.

(2) העמדה לדין –

(א) העלתה החקירה אשמה לכאורה נגד נהג הרכב האזרחי בלבד, יוגש נגדו כתב אישום באמצעות הפרקליטות או התביעה המשטרית על פי העניין על העבירה שבגינה נגרמה התאונה ובלבד שהחקירה העלתה רשלנות בולטת בנהיגה או ליקוי חמור ברכב.

(3) העלתה החקירה אשמה לכאורה נגד נהג הרכב האזרחי ונגד נהג רכב המשטרה והוחלט להעמיד את שניהם לדין, יועבר תיק החקירה לחטיבת התביעות לצורך עיון והחלטה. כל החלטה מהמפורטות לעיל, תתקבל על סמך נסיבות האירוע שתירשמנה ועל פי שלושת התבחינים האלה:

(א) חומרת העבירה;

(ב) נסיבות התאונה (בהקשר זה יובאו בחשבון, בין השאר, גם תוכן של תקנה 32 ותקנה 94 לתקנות התעבורה);

(ג) הרשעות קודמות;

4. ביטול פקודת מטא"ר

פקודת מטא"ר 13.03.05 – "הטיפול בתאונות דרכים שמעורבים בה אנשי משטרה הנוהגים בכלי רכב משטריים" מיום 25.06.2019 – בטלה.